

ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА

Дяченко Т.А., Максименко Я.А.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Передумовою успішного розвитку бізнесу виступає як реалізація внутрішніх компетенцій і сильних сторін компанії, так і адаптація до зовнішнього середовища. Центром уваги в дослідженні зовнішнього оточення фірми виступає конкурентне середовище. Діагностика конкурентного середовища виступає фундаментом для розробки ефективної конкурентної стратегії фірми [1, 2], визначення найбільш доцільних напрямів стратегічного розвитку бізнесу.

Процес діагностики конкурентного середовища доцільно проводити в наступній послідовності. На першому етапі здійснюється визначення типу ринкової структури, основних взаємозв'язків і характеристик цільового ринку. Другий етап присвячується аналізу рівня монополізації ринку за допомогою розрахунку таких показників, як коефіцієнт концентрації, індекс Херфіндаля-Хіршмана, індекс монопольної влади А. Лернера, коефіцієнт варіації та ін. На третьому етапі, ґрунтуючись на підході М. Портера до сприйняття конкуренції як розширеного суперництва [4], здійснюється оцінка агресивності конкурентного середовища з боку не тільки виробників аналогічної продукції, але й потенційних конкурентів, виробників товарів-субститутів, постачальників ресурсів, споживачів [3]. Четвертий етап присвячується детальному аналізу вже виявлених основних конкурентів, які чинять найбільший конкурентний вплив на фірму. На останньому етапі здійснюється аналіз конкурентної позиції фірми на досліджуваному ринку.

Діагностика конкурентного середовища має бути безперервним процесом оцінки конкурентних сил і позиції самої фірми для своєчасного виявлення загроз і ефективного реагування на них.

Література:

1. Дяченко Т. А. Конкурентне середовище як основа розробки стратегії розвитку бізнесу / Т. А. Дяченко // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». – 2007. – № 16. – С. 86-91.
2. Дяченко Т. А. Методичний підхід до розробки конкурентних стратегій промислових підприємств з надання ремонтних послуг [Електронний ресурс] / Т. А. Дяченко // Ефективна економіка. – 2015. – № 9. – Режим доступу до журн. : www.economy.nayka.com.ua.
3. Дяченко Т. А. Оцінка ринкового конкурентного середовища підприємств, що надають послуги ремонту електродвигунів, генераторів і трансформаторів / Т. А. Дяченко // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ". – 2012. – Т. 2, № 14(920). – С. 80-87.
4. Портер М. Конкурентна стратегія. Техніки аналізу галузей і конкурентів / М. Портер. – Київ: Наш формат, 2020. – 424 с.